

Dějiny dermatovenerologie na pražských lékařských fakultách v letech 1790-1945.

MUDr. Zuzana Kružicová

Abstrakt dizertační práce:

Dějiny oboru dermatovenerologie na pražských lékařských fakultách nebyly dosud komplexně zpracovány. V první části dizertační práce je zpracováno dílo a představena osobnost Ferdinanda Hebry (1816-1880), jako zakladatele moderní systematiky kožních nemocí, a je definované postavení vídeňské dermatologie v evropských podmínkách. Studium archivních a tištěných pramenů byla provedena rekonstrukce vývoje oboru dermatovenerologie na pražské lékařské fakultě od nepovinných přednášek ve 40. letech 19. století až do roku 1945. V práci byly zachyceny osobnosti a díla vedoucích představitelů oboru dermatovenerologie – Aloise Krause (1793-1847), Josefa Čejky (1812-1862), Johanna Wallera (1811-1880), Vilém Petterse (1826-1875), Vítězslava Janovského (1847-1925), Františka Šambergera (1871-1944), Karla Gawalowského (1890-1965), Philipa Josepha Picka (1834-1910), Karla Kreibicha (1869-1932) a Josefa Bezecneho (Greipla) (1901-1945). Na základě systematické excerpcce článků z dobových lékařských časopisů (*Vierteljahrschrift für die praktische Heilkunde*, *Zeitschrift für die Heilkunde*, *Prager medizinische Wochenschrift*, *Archiv für Dermatologie und Syphilis*, *Časopis lékařů českých*, *Česká dermatologie*) a odborných monografií, jsem zmapovala vývoj oboru dermatovenerologie, upozornila na diagnostické a léčebné možnosti, a u každého představitele oboru jsem vytvořila souhrnný přehled jeho časopiseckých publikací, přednášek a monografií, a upozornila na jejich hlavní vědecký přínos. Studium ohlašovaných přednášek (z *Ordnung der Vorlesungen an der K. K. Universitaet zu Prag aus der Druckerei der k. k. Schulbücherverlagsverwaltung für Böhmen* v letech 1849-1883, a ze *Seznamu přednášek na C. K. České Karlo-Ferdinanské Universitě v Praze* v letech 1883-1920) byl popsán a zhodnocen ucelený obraz pedagogického procesu, zaměření přednášek, dobových učebnic a atlasů. Po rozdělení lékařské fakulty v roce 1883 na českou a německou lékařskou fakultu byl srovnán vývoj oboru na obou fakultách s největším důrazem na objasnění institucionálního vývoje české i německé kliniky pro kožní a pohlavní nemoci, jejich umístění, přístrojové a laboratorní vybavení. V práci je zachycena i institucionalizace vědeckých dermatovenerologických společností, pořádání kongresů, vědeckých setkání a konferencí. V dizertaci jsou zpracovány hlavní body boje proti venerickým nemocem a protiprostituční opatření od 18. do začátku 20. století.